Örnar i Falun

En sammanfattning av örnutfodringen 2005-2006

Falu Fågelklubb

Sammanfattning

Vi som under denna vinter jobbat med utfodringen och bevakningen är: Lars Lagerqvist (åtelansvarig och eldsjäl), Pelle Jakobsson, Hans Ersson och Vilho Rytkönen. Kalle Bergström, Anders Sundvall, Micke Svensson, Mattias Ahlstedt, Lars Wallström och Thomas Jågas har även de bidragit med bevakningstimmar från gömslet. Utfodringen har, som vanligt, skett två gånger i veckan, onsdag och helg. Totalt har det lagts ut ca 2000 kg kött, varav 1700 kg gris, ca 150 kg rådjur och ca 150 kg älg. Antalet bevakningstimmar från gömslet är uppskattade till 200 timmar.

Bevakningen från gömslet avslutades med en sista sittning den 18/3-06. Utfodringen startade den 3/11 och det sista utlägget skedde den 29/3. Den örntätaste perioden var under perioden december - februari, med januari som den allra tätaste månaden då vi hade 19 observationer av örn på åteln. Flertalet av dessa ”obsar” var samma individer som uppehåll sig en längre tid i området.
Vi har under denna vinter dokumenterat 21 kungsörnar och 1 havsörn vid åteln. En bra siffra då vi enbart har haft bevakning under helger. Havsörnen uppehöll sig i området från november till början av mars, alltså hela vintern, och blev avläst vid tre tillfällen. Den är ringmärkt 1999 i Uppland med blå/röd **K012** på vänster ben.
Bland kungsörnarna har vi även denna säsong haft besök av **Pajala 203E**. Pajala är idag 6V, märkt 2000, och har i stort sett varit här varje vinter sedan dess. Vid endast ett bevakningstillfälle besökte han åteln, den 15/1-06. En ringmärkt juvenil kungsörn har observerats. Den var märkt på vänster ben med svart **063L** och höger vit. En finländsk örn som i denna katalog fått namnet **Jussi**. Vid tre tillfällen lästes ringen av. Lång senare visade det sig att även **Isak** var ringmärkt. Dock syns endast örnens blanka ring på höger ben. Vänster ben uppvisar ingen ring vilket gör örnen svår att åldersbestämma. Gissningsvis finns ringen dold under fjädrarna.
Åldersfördelningen på de kungsörnar som besökt åteln ser ut på följande sätt:
1V: 3 st**, 2V**: 2 st, **3V**: 4 st, **4V**: 6 st, **5V**: 2 st, **6V**: 1st, **Adult**: 3 st.
Alltså en övervägande del, 10 st, har varit 3-4V.
Vidare har vi även haft besök av både juvenil (2-3 st) och adult (1-2 st) duvhök hela vintern.
Denna dokumentation är en sammanfattning i ord och bild över örnutfodringens verksamhet och har sammanställt löpande under hela vintern. Syftet är å ena sidan att göra en noggrannare uppskattning på hur många örnar som utnyttjar åteln under en och samma säsong, å andra sidan att själv lära sig att uppskatta de olika individernas ålder. Ett svårt och tidskrävande arbete där bl a Bogdan Persson i Leksand varit till stor hjälp. Bilderna är tagna med digitalkameror och har i första hand ett dokumentärt värde. Ibland har ljusförhållandena varit emot oss vilket gör att vissa bilder är av sämre kvalitet. Dessa bilder har dock ett stort värde i den sammantagna dokumentationen.

Kungsörn.

Ansgar.

Ålder: 1V. Juvenil. Ej ringmärkt.
Notera: Den typiskt juvenila dräkten. Mörk och jämn i färgen med gulbrunt huvud.
Observerad: 060204 (Lars L)

Höger sida 060204
Foto: Lars L

Jussi 063L.

Ålder: 1V. Juvenil
Ringmärkt: Höger vit 18095. Vänster svart 063L. Ringmärkt i Pyhäjärvi, Uleåborg, Finland 12/6 2005 av Antero Autio.
Notera: Den typiska juvenila dräkten samt ringarna.
Observerad: 060212 Ringar avlästa (Hans E)
060318 Ringar avlästa (Lars L & Hans E)
060325 Ringar avlästa (Hans E)

Höger sida 060318
Foto: Hans E

Vänster sida 060212
Foto: Hans E

Stjärt 060212
Foto: Hans E

Sittande på pinnen 060212
Foto: Hans E

Pipen.
Ålder: 1V. Juvenil. Ej ringmärkt.
Notera: Viss osäkerhet råder om detta är Ansgar eller inte.
Observerad: 060212 (Hans E)

Höger sida 060212
Foto: Hans E

Vänster sida 060212
Foto: Hans E

Stjärt 060212
Foto: Hans E

Sigurd.
Ålder: 2V. Ej ringmärkt.
Notera: Mycket ljusa armtäckare. En skygg och försiktig örn. Kommer sent på eftermiddagarna för ett kort besök.
Observerad: 060108 (Hans E)
060115 (Hans E)

Vänster sida och fram 060108
Foto: Hans E

Sittande på pinnen. Vänster sida 060115
Foto: Hans E

Sittande 060115.
Foto: Hans E

Höger sida 060115.
Foto: Hans E

Laura.

Ålder: 2V. Ej ringmärkt.
Notera: Större armtäckare likartat färgade med ljusa kanter. Ljusa mindre/mellersta armtäckare ljusa med få inslag av mörka fläckar.
Observerad: 060115 (Hans E),

Vänster sida 060115
Foto: Hans E

Vänster sida och stjärt 060115
Foto: Hans E

Framifrån 060115
Foto: Hans E

Snöflinga.
Ålder: 3V. Ej ringmärkt
Notera: De vita fläckarna på vingtäckarna samt ljust parti på bröstet. Typiskt är det vita runt ögonen.
Observerad: 051217 (Lars L)
051218 (Hans E)
060225 (Lars L, tubkikare) *Osäker obs.*
060304 (Lars L, tubkikare) *Osäker obs.*

Höger sida. 051217
Foto: Lars L

Vänster sida. 051217
Foto: Lars L

Tvåhövdad? Snöflinga och Abraham 051217.
Foto: Lars L

Stjärt 051218
Foto: Hans E

Abraham.

Ålder: 3V. Ej ringmärkt.
Notera: Vit fläck som går ner i det svarta bandet på stjärtpennornas vänstra del. Ljus ring runt ögonen.
Observerad: 051217 (Lars L)
051218 (Hans E)
060219 (Hans E & Mats E) *Osäker obs.*

Höger sida 051218
Foto: Hans E

Vänster sida 051218
Foto: Hans E

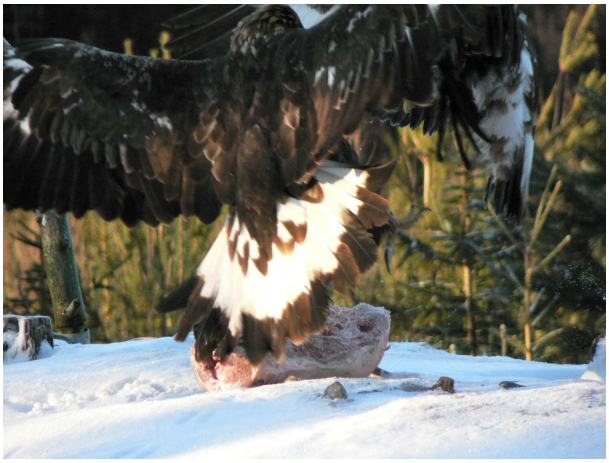

Stjärt 051218
Foto: Hans E

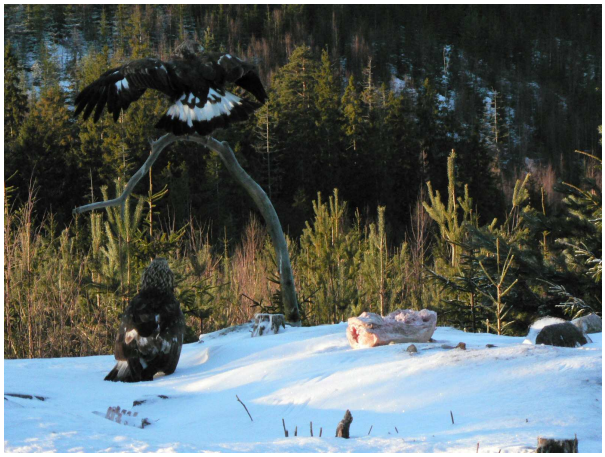

Abraham på pinnen och Snöflinga på marken.
Foto: Hans E

August.
Ålder: 3V. Ej ringmärkt
Notera: Övervägande ljusa (7st) vingtäckare men de två sista är mycket mörka.
Observerad: 060107 (Lars L)
060108 (Hans E)

Vänster sida och stjärt 060107
Foto: Lars L

Vänster sida 060107
Foto: Lars L

Höger sida 060107
Foto: Lars L

Stjärt 060108
Foto: Hans E

Eivor.

Ålder: 3V. Ej ringmärkt.
Notera: Övervägande mörka vingtäckare med inslag av ljusa fjädrar. Mycket slitna stjärtpennor.
Observerad: 060212 (Hans E)

Framifrån 060212
Foto: Hans E

Höger sida 060212
Foto: Hans E

Stjärt 060212
Foto: Hans E

Mårten.

Ålder: 4V. Ej ringmärkt
Notera: De adulta (tvärrandiga) stjärtfjädrarna i mitten. De mörka partierna i vingtäckarnas vita fält.
Observerad: 051111 (Kalle B)
051120 (Thomas J, Hans E). *Osäker obs.*
051127 (Hans E)
051204 (Hans E). *Osäker obs.*

Vänster sida 051127
Foto: Hans E

Höger sida 051111
Foto: Kalle B

Vänster sida och stjärt 051127
Foto: Hans E

Vänster sida 051111
Foto: Kalle B

Stig.
Ålder: 4V. Ej ringmärkt
Notera: Spräcklig fjäderdräkt samt mönstren på vingtäckare. Övervägande ljusa men även en hel del mörka täckare.
Observerad: 051217 (Lars L)
051218 (Hans E) *Osäker obs.*

Höger sida. 051217
Foto: Lars L

Lasse.
Ålder: 4V. Ej ringmärkt.
Notera: Övre vingtäckarna är ljusa med inslag av bruna fjädrar.
Observerad: 060114 (Lars L & Pelle J)

Rygg 060114
Foto: Lars L

Vänster sida 060114
Foto: Lars L

Höger sida 060114
Foto: Lars L

Stjärt 060114
Foto: Lars L

Kasper.

Ålder: 4V. Ej ringmärkt.
Notera: De två märka fläckarna ”ögonen” på vänster sida. Begynnande adulta mittpennor på stjärten. En mycket skygg örn som kommer sent på eftermiddagen i skydd av mörkret.
Observerad: 060107 (Lars L, tubkikare) *Osäker obs*.
060108 (Hans E)
060212 (Hans E) *Osäker obs*.

Höger sida och stjärt 060108.
Foto: Hans E

Vänster sida 060108.
Foto: Hans E

Vänster sida 060108.
Foto: Hans E

Lorentz.
Ålder: 4V. Ej ringmärkt
Notera: Begynnande adulttecknade stjärtfjädrar i mittparets pennor.
Observerad: 060115 (Hans E),

Höger sida 060115
Foto: Hans E

Stjärt 060115
Foto: Hans E

Vänster sida 060115
Foto: Hans E

Lorentz på marken och Sigurd 060115
Foto: Hans E

Edvin.

Ålder: 4V (uppskattad ålder). Troligen ej ringmärkt.
Notera: Örnen är bara observerad via tubkikare sittande i branten och fotograferad med hjälp av 48x digital zoom. Ljusa lodräta streck på höger vingtäckare. Ljus rygg.
Observerad: 060304 (Lars L, tubkikare)
060311 (Hans E & Pelle J, tubkikare)

Sittande i branten 060311.
Foto: Hans E

Isak.

Ålder: Okänd, troligen 5V. Örnen är ringmärkt på höger ben med en blank ring 6(2)(5)?. Vänster ring syntes inte alls, vilket tyder på att örnen *kan* vara ringmärkt före 1995. Dock tyder inte fjäderdräkten på det, bl a avsaknaden av adulta stjärtfjädrar.
Notera: Ljust parti i mitten av stjärtens mörka band. Mörk som en 3V men saknar ljust ”fönster” på de större täckarna, vilket tyder på att den har ruggat flera gånger.
Observerad: 051218 (Hans E)

Vänster sida 051218
Foto Hans: E

Höger sida 051218
Foto: Hans E

Stjärt 051218
Foto: Hans E

Stjärt 051218
Foto: Hans E

Mats.
Ålder: 5V. Ej ringmärkt.
Notera: De två adulta stjärtpennorna i mitten. Övervägande mörka vingtäckare med få ljusa inslag.
Observerad: 060219 (Hans E & Mats E)

Höger sida 060219
Foto: Hans E

Stjärt 060219
Foto: Hans E

Pajala 203E.

Ålder: 6V.
Ringmärk: Vänster orange/svart 203E, höger svart X3392. Ringmärkt i Pajala år 2000.
Notera: Gammal bekanting på Falu-åteln. Adulta stjärtfjädrarna.
Observerad: 060115 (Hans E),

Höger sida. 060115
Foto: Hans E

Stjärt. 060115
Foto: Hans E

Vänster sida. Pajala (6V) till höger. Den vänstra örnen är Sigurd (2V). 060115
Foto: Hans E

Augusta.
Ålder: Adult. Ej ringmärkt. Troligen en hona pga. sin storlek.
Notera: Tvärrandig (adult) stjärt, två ljusa vingtäckare på höger sida.
Observerad: 060107 (Lars L tubkikare)
060108 (Hans E)
060115 (Hans E, tubkikare)
060122 (Lars L & Vilho R, tubkikare)
060128 (Lars L, tubkikare)
060212 (Hans E)
060219 (Hans & Mats E). *Osäker obs.*

Höger sida 060108.
Foto: Hans E

Vänster sida 060108.
Foto: Hans E

Stjärt 060108.
Foto: Hans E

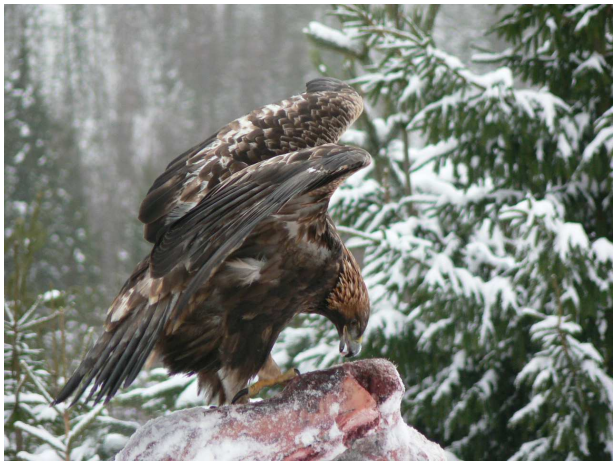
060212
Foto: Hans E

Erland.
Ålder: Adult. Ej ringmärkt.
Notera: Tvärrandiga stjärtfjädrar samt de intensiva, gula ögonen.
Observerad: 060108 (Hans E)

Höger sida 060108
Foto: Hans E

Vänster sida 060108
Foto: Hans E

Stjärt 060108
Foto: Hans E

Sittande 060108
Foto: Hans E

Lotta.

Ålder: Adult. Ej ringmärkt.
Notera: Tvärrandiga stjärtfjädrar. Örnen är halt på höger fot vilket syns på bild 4. Denna örn är troligen sedd vid ett flertal tillfällen med tubkikare denna vinter men endast en gång på åteln.
Observerad: 060318 (Lars L & Hans E)

Höger sida 060318
Foto: Hans E

Vänster sida 060318
Foto: Hans E

Stjärt 060318
Foto: Hans E

Örnens skadade högerfot 060318
Foto: Hans E

Havsörn.

Albin K012.

Ålder: 7V.
Ringmärkt: vänster blå/röd K012, höger vit/blå X5426 av Björn Helander 18/5 1999 i Uppland. Ringmärkt som hane.
Notera: Den helt vita stjärten. Mycket kraftig näbb i siluett samt sitter mer upprätt än en kungsörn.
Observerad:

051127 (Hans)
051204 Ringar avlästa (Hans)
051227 Läte. (Micke S)
060114 (Lars L & Pelle J)
060115 Ringar avlästa (Hans)
060126 (Kalle B, tubkikare)
060204 (Lars L, tubkikare)
060212 Ringar avlästa (Hans)
060304 (Lars L)

Vänster sida och ringar 060212
Foto: Hans E

Höger sida och ringar 051204
Foto: Hans E

Rygg och stjärt 060212
Foto: Hans E

K012 på åteln 060115
Foto: Hans E

Pajala 203E

Här visas förändringarna i Pajalas fjäderdräkt under några av de vintrar som örnen besökt åteln. Denna örn har varit en trogen besökare varje vinter, utom vintern 02/03, sedan den föddes år 2000.

Pajala 1V, 2000.
Foto: Lars L

Pajala 3V, 2003.
Foto: Lars L

Pajala 6V, 20060115.
Foto: Hans E